

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Magdalena Gleisner
Tel: 010-698 10 22
magdalena.gleisner@naturvardsverket.se

BESLUT
2018-03-09

Ärendenr:
NV-08777-17

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

Bidrag till åtgärder på det förorenade området Håstaholmen etapp 2 sediment i Hudiksvalls kommun

Beslut

Naturvårdsverket ger bidrag med **17 200 000 kronor** till Länsstyrelsen i Gävleborgs län för åtgärder till området Håstaholmen etapp 2 sediment i Hudiksvalls kommun (se tabell 1).

Projektkostnaderna belastar anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden, anslagspost 1.

Detta beslut innebär att Naturvårdsverket omprövar tidigare besluts villkor.

Villkor

1. Projektet ska genomföras enligt senaste utgåvan av Naturvårdsverkets kvalitetsmanual för efterbehandling av förorenade områden och enligt länsstyrelsens ansökan till Naturvårdsverket, samt inom den kostnad som länsstyrelsen angett i ansökan.
2. För ”Åtgärder” får bidraget användas till både åtgärdsförberedande arbete (projektering inklusive entreprenadförberedande undersökningar och upprättande av ansökningshandlingar) och för genomförande av efterbehandlingsåtgärder (entreprenader inklusive bygg- och miljökontroll). Bidraget får också användas för projektstöd samt för den uppföljning som krävs för att bedöma att åtgärderna fungerar som avsett eller ger förväntad effekt.

3. Det ska finnas nödvändiga tillstånd och anmälningar innan huvudmannen påbörjar åtgärden.
4. Bidraget täcker inte Länsstyrelsens egna kostnader för styrning och administration av bidraget.
5. Bidraget får bara användas för åtgärder där det inte skäligen kan utkrävas ansvar enligt miljöbalken eller annan författning. Naturvårdsverket kräver tillbaka medel om det kommer fram att någon annan är delvis eller helt ansvarig enligt miljöbalken eller annan författning.
6. Det förorenade områdets status ska vara uppdaterad i EBH-stödet senast den sista februari.
7. Länsstyrelsen ska lämna en uppdaterad ekonomisk kalkyl för efterbehandlingen till Naturvårdsverket var tredje månad (den s.k. kvartalsrapporten).
8. Länsstyrelsen ska omedelbart meddela och kommentera betydande förändringar i projektet, till exempel ändringar i tidsplanen, uppfyllelse av mål eller kostnadsförändringar. Naturvårdsverket kan då göra en omprövning av bidragsbeslutet och komma att minska bidraget eller helt upphöra med bidrag. Vid en omprövning gör vi även bedömningen utifrån en nationell prioritering och hur länsstyrelsen uppfyller bidragsvillkoren.
9. Länsstyrelsen ska lämna en slutredovisning av projektet enligt senaste utgåvan av Naturvårdsverkets kvalitetsmanual för efterbehandling av förorenade områden.
10. Uppgifter om utförda efterbehandlingsinsatser, uppfyllda åtgärds mål och eventuella resthalter och lägen ska bevaras för framtiden. Länsstyrelsen ska föra in uppgifterna i lämplig omfattning i databasen om förorenade områden (EBH-stödet).
11. Verksamheten ska vara föremål för samma kontroll och löpande revision som Länsstyrelsens övriga verksamhet. Naturvårdsverket kan ställa krav på en extern revisor eller initiera egna revisioner.

Bakgrund

På fastigheterna Åvik 26:14 och Åvik 26:16 intill Hudiksvallsfjärden i centrala Hudiksvall (29 hektar stort, och omfattar både en del av fastlandet och holmen Håstaholmen utanför kajen) bedrevs 1873-1989 sågverksamhet och industriell verksamhet. Sågat virke CCA-impregnerades 1952-1965, och pentaklorfenolbehandlades från 1940-talets början till 1969. Verksamheten har resulterat i att marken, sedimentet samt grundvattnet förorenats av främst PAH:er, tungmetaller och dioxiner/furaner, där dioxin är i särklass den primära föroreningen. Idag finns kontor, sporthall, restaurang, vårdcentral och mindre

verkstäder här. Inom vattenområdet finns en kaj som används för enstaka båtar, samt en del äldre kajer och kajrester som inte används för sjöfart. Under åren 2015-2016 har markområdet (Håstaholmen etapp 1) sanerats med hjälp av statligt bidrag. Parallellt med marksaneringen genomfördes undersökningar motsvarande huvudstudiefas av bottensediment i vattenområdet intill. Cirka 34 ha av bottensedimentet är tydligt dioxinpåverkade, och spridningsmönstret härleds till en punktkälla med ökande halter mot platsen där dopningen låg under sågverkstiden. Dioxinerna belastar det akvatiska ekosystemet, och på sikt är det stor risk för spridning och ackumulation i näringskedjan vidare i Hudiksvallsfjärden och ut i Bottenhavet. Den 10 januari 2018 inkom länsstyrelsens ansökan om 17,2 miljoner kronor i statligt bidrag för att åtgärda bottensedimenten vid Håstaholmen (dvs etapp 2), under åren 2018-2020. Åtgärden innebär att botten röjs från hinder som sjunktimmer och skrot, de 7 ha av bottensedimentet som är kraftigast påverkat sugmuddras, muddermassorna avvattas i geotuber och omhändertages därefter som avfall vid godkänd mottagningsanläggning, samt att restföroreningar inom särskilt erosionsutsatt område övertäcks. Ca 15 gram dioxin (dioxinekvivalenter TEQ) uppskattas kunna avlägsnas, av de totalt 20 gram som bedöms finnas inom hela det påverkade området. Kvarlämnad restmängd inom området kommer vara försumbar, utifrån de mätningar som utförts i huvudstudiefasen. Riskreduktionen avseende fortsatt spridning av dioxin från det förorenade vattenområdet runt Håstaholmen förväntas bli nära fullständig. Efter avslutade åtgärder ska vattenområdet kunna lämnas utan särskilt underhåll eller skötsel.

Tabell 1: Beslutade medel för objektet Håstaholmen etapp 2 sediment (NV-08777-17)

Objektnamn	Kommun	Ärendenr	Ändamål	Bidrag*			
				Nytt bidrag (Mnkr)**	Omfördelat bidrag (Mnkr)*	Totalt (Mnkr)	År
Håstaholmen , etapp 1	Hudiksvall	NV-03618-14	Åtgärder			3,0	2014
Håstaholmen , etapp 1	Hudiksvall	NV-03618-14	Åtgärder			41,3	2015
Håstaholmen , etapp 1	Hudiksvall	NV-03618-14	Åtgärder			2,0	2015
Håstaholmen , etapp 1	Hudiksvall	NV-03618-14	Åtgärder, återbetalning			-8,3	2016
Håstaholmen , etapp 1	Hudiksvall	NV-03618-14	Åtgärder, återbetalning			-1,0	2017
Håstaholmen , etapp 1	Hudiksvall	NV-03618-14	Åtgärder, återbetalning			-0,65748	2017
Håstaholmen , etapp 2 sediment	Hudiksvall	NV-08777-17	Åtgärder	1,5		1,5	2018
Håstaholmen	Hudiksvall	NV-08777-	Åtgärder	10,2		10,2	2019

, etapp 2 sediment		17					
Håstaholmen , etapp 2 sediment	Hudiksvall	NV-08777- 17	Åtgärder	5,5		5,5	2020
Totalt beviljat				17,2		53,54252	

* Andel av kostnaden till den del ansvar inte kan utkrävas alternativt finansieras på annat sätt.

** Bidrag som belastar anslaget 2018-2020.

Skäl för beslut

Naturvårdsverkets beslut om medel gäller för åtgärden. Naturvårdsverket beslutar enligt förordningen (2004:100) om avhjälpande av föroreningssskador och statligt stöd för sådant avhjälpande. Verksamhetsutövaren Holmens Bruk AB har 40 % ansvar enligt miljöbalken eller annan författning, och för resterande del saknas ansvar. Länsstyrelsen i Gävleborgs län har upprättat en ansvarsutredning för objektet Håstaholmen, och vi delar deras bedömning. Vi har för avsikt att ge fortsatta bidrag så att länsstyrelsen kan slutföra och följa upp åtgärderna. Beslutade belopp täcks av vårt bemyndigande enligt Regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende Naturvårdsverket 2017-12-21.

Länsstyrelsen har gett objektet Håstaholmen högsta riskklass (riskklass 1), dvs mycket stor risk för miljö och hälsa, och placerat det som nummer ett på länets prioriteringslista över de utifrån risksynpunkt allvarligaste objekten i länet. Naturvårdsverket anser att det är väl motiverat att fördela bidrag till objektet, för att kunna avhjälpa föroreningssskadorna i bottensedimenten, minska långsiktig spridning till havs- och vattenmiljön, och eliminera ackumulation i fisk, sjöfågel och däggdjur.

Utbetalning av medel

Bidraget betalas ut av Naturvårdsverket till länsstyrelsens bankgirokonto (SCR-konto). Vilket bankgirokonto som används har överenskommit centralt.

I och med att bidraget används accepteras också villkoren för bidraget.

Länsstyrelsens beslut om eventuell vidarefördelning av bidragsmedel enligt 10 a § i förordning (2004:100) om avhjälpande av föroreningssskador och statligt stöd för sådant avhjälpande ska innehålla villkoren ovan i tillämpliga delar samt i övrigt de villkor som Länsstyrelsen anser behövs.

Enligt 12§ i förordningen (2004:100) om avhjälpande av föroreningssskador och statligt stöd för sådant avhjälpande kan inte detta beslut överklagas.

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Björn Risinger. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit föredragande, Ingela Hiltula, biträdande avdelningschef samt Annika Jansson, enhetschef och Magdalena Gleisner, handläggare.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Björn Risinger

Ingela Hiltula